

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย เพื่อศึกษาบทบาทที่พึงประสงค์นอกเหนือจากภารกิจหลักของนายทหารที่สำเร็จการศึกษาจากโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า ตามทัศนะของนายทหารอาวุโส

ขอบเขตของการวิจัย การวิจัยครั้งนี้ได้ศึกษาเฉพาะบทบาทที่นอกเหนือจากภารกิจหลักที่ครอบคลุมบทบาทในด้านการพัฒนาประเทศ การบริหารประเทศ การนำหน่วยทหาร การพัฒนาและช่วยเหลือประชาชน การพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม จิตวิทยาในท้องถิ่นกัณดาาร และล่อแหลมต่อการคุกคามของผู้ก่อการร้าย การบรรเทาสาธารณภัย การปลูกฝังความนิยมในการปกครองของรัฐบาลและกิจการทหาร การให้การช่วยเหลือและส่งเสริมงานพัฒนาของหน่วยราชการอื่น และบทบาทด้านอื่น ๆ ที่นอกเหนือจากที่กล่าวข้างต้น

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยได้แก่นายทหารอาวุโสสังกัดกองทัพบกจำนวน 21 นาย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นการสัมภาษณ์และแบบสอบถาม 2 ฉบับ ดังนี้

1. ข้อสัมภาษณ์ เกี่ยวกับบทบาทที่พึงประสงค์นอกเหนือจากภารกิจหลักของนายทหารที่สำเร็จการศึกษาจากโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า ตามทัศนะของนายทหารอาวุโส จำนวน 10 ข้อ

2. แบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ เกี่ยวกับบทบาทที่พึงประสงค์นอกเหนือจากภารกิจหลักของนายทหารที่สำเร็จการศึกษาจากโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า ตามทัศนะของนายทหารอาวุโส ที่ได้จากการสัมภาษณ์ จำนวน 100 ข้อ

3. แบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่าชุดเดิม แต่เพิ่มค่ามัธยฐานและพิสัยระหว่างควอไทล์ที่วิเคราะห์ได้จากคำตอบของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญในฉบับที่ 2

การวิเคราะห์ข้อมูล คำนวณหาค่ามัธยฐาน (Median) พิสัยระหว่างควอไทล์ (Interquartile Range) ฐานนิยม (Mode) และผลต่างระหว่างมัธยฐานกับฐานนิยมของแต่ละข้อความ เพื่อศึกษาแนวคิดที่สอดคล้องกันตามทัศนะของนายทหารอาวุโส

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้พบว่า

1. นอกเหนือจากภารกิจหลักแล้ว บทบาทที่พึงประสงค์ของนายทหารที่สำเร็จการศึกษาจากโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า ที่พึงมี ก็คือ บทบาทในการเป็นผู้นำหน่วยทหารพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม จิตวิทยาในท้องถิ่นกันดารและล่อแหลมต่อภัยคุกคามของผู้ก่อการร้ายพัฒนาประเทศ พัฒนาและช่วยเหลือประชาชน นอกจากนี้ยังมีบทบาทในการปลูกฝังความนิยมในการปกครองของรัฐบาลและกิจการทหาร ช่วยเหลือและส่งเสริมงานพัฒนาของหน่วยงานอื่นบริหารประเทศ และบรรเทาสาธารณภัย

2. ด้านการพัฒนาประเทศ ตามโครงการพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทหารต้องตอบสนองต่อโครงการเหล่านี้ต้องมีประสิทธิภาพ ทหารต้องปฏิบัติงานด้านการพัฒนาด้วยความสุขุมรอบคอบ โดยยึดถือความมั่นคง ความเจริญ และความผาสุกของประเทศเป็นเป้าหมายใหญ่ การพัฒนาอันดับแรกที่ต้องกระทำก็คือการพัฒนาคน การพัฒนาต่าง ๆ มีเป้าหมายเพื่อเสริมความมั่นคงของประเทศชาติ เช่น การพัฒนาชนบทโดยยึดถือค่านิยมของรัฐบาล โดยเฉพาะในพื้นที่ที่ยากลำบากที่ส่วนราชการอื่นเข้าไปไม่ถึงหรือเข้าไปได้ยาก

ทหารจะต้องเป็นหน่วยงานแรกที่เข้าไปพัฒนา โดยเฉพาะในพื้นที่ที่มีทรัพยากรอยู่ ทหารจะต้องพยายามดูแลพื้นที่เหล่านี้ให้พ้นจากการทำลายทรัพยากรด้วย

การฝึกนอกที่ตั้งแทนการฝึกในที่ตั้ง เป็นการนำบุคลากร เครื่องมือ เครื่องใช้ต่าง ๆ ออกไปดำเนินการ ซึ่งจะได้ผลทั้งการฝึกและการพัฒนาประเทศด้วย

การพัฒนาอื่น ทหารจะต้องพัฒนาเพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชน ตามความจำเป็นพื้นฐาน 8 ประการ เร่งรัดพัฒนาชนบทอย่างเอาจริงเอาจังในยามสงบ ทหารจะเป็นตัวอย่างแก่ราษฎรในการประกอบอาชีพ โดยเฉพาะการเกษตรกรรม และนโยบายของรัฐบาล พยายามเปลี่ยนแปลงให้เป็นสนามการค้า ยิ่งก่อประโยชน์อย่างยิ่งต่อการพัฒนาประเทศ

3. ด้านการบริหารประเทศ บทบาทที่พึงประสงค์ก็คือ ติดตามสถานการณ์บ้านเมือง ทั้งภายในและภายนอกประเทศตลอดเวลา สนับสนุนรัฐบาลที่ถูกต้องตามระบอบประชาธิปไตย ดำเนินการให้ประชาชนในชนบทมีความเข้าใจในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข เป็นการช่วยบริหารประเทศทางอ้อม สร้างความสัมพันธ์อันดีกับประเทศข้างเคียง

ทหารควรจำกัคอยู่ในศูนย์กลางเท่านั้น โดยไม่เข้าไปยุ่งเกี่ยวกับการเมือง เสนอแนะผ่านทางรัฐสภา โดยใช้ข้อมูลจากประสบการณ์และความใกล้ชิดกับประชาชนในพื้นที่ที่ทหารตั้งอยู่ รวมทั้งเป็นที่ปรึกษา เป็นผู้ช่วยหน่วยงานที่สำคัญ ๆ ของรัฐบาล

4. ด้านการนำหน่วย นายทหารต้องเป็นตัวอย่างที่ดีของผู้ใต้บังคับบัญชา ดูแลความเป็นอยู่ของผู้ใต้บังคับบัญชา ปฏิบัติหน้าที่อย่างมีเกียรติ ศักดิ์ศรี มีคุณธรรม ตั้งอยู่บนพื้นฐานของความถูกต้อง สุจริต ยุติธรรม สละแม้กระทั่งชีวิตเพื่อปกป้องชาติ ศาสน์ กษัตริย์ และราชบัลลังก์ ใช้ไหวพริบปฏิภาณในการนำหน่วย พัฒนาหน่วยซึ่งถือเป็นขุมกำลัง มีการจัด การบังคับบัญชาที่แน่นอน มีความจริงใจต่อผู้ใต้บังคับบัญชา มีความจงรักภักดี ปฏิบัติตนเสมอต้นเสมอปลายและสอดคล้องกับนโยบายของผู้บังคับบัญชา เป็นผู้ทันต่อโลกและพึงเหตุผลหรือความคิดของผู้อื่น สร้างความสัมพันธ์อันดีกับประชาชน เข้าไปมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนที่ตนเองอยู่ ปฏิบัติตนให้เป็นไปตามความต้องการของผู้บังคับบัญชา และเป็นผู้กว้างขวางในสังคม

5. ด้านการพัฒนาและช่วยเหลือประชาชน นายทหารมีบทบาทในการฝึกทหารเกณฑ์ ให้เป็นทหารที่ดีเพื่อต่อไปจะได้เป็นผู้นำชุมชนหลังปลดประจำการ ให้ประชาชนมีส่วนร่วมทั้งด้านความคิดและการปฏิบัติ ทำสงครามกับความยากจนโดยกองพลพัฒนา ยกระดับคุณภาพชีวิตให้ได้มาตรฐานตามความจำเป็นพื้นฐาน 8 ประการ ช่วยเหลือครอบครัวทหาร พลทหารก่อนปลดประจำการ ในพื้นที่รอบค่าย พื้นที่การฝึกและการรบโดยช่วยเท่าที่จะทำได้ พัฒนากำลังพลเมื่อปลดประจำการ ฝึกอาชีพให้พลทหารโดยเฉพาะเหล่าเทคนิคเช่น เหล่าแพทย์ ทหารช่าง สาขาต่าง ๆ หลังจากจบการฝึก มีการออกวุฒิบัตรรับรองความรู้ความสามารถให้เขานำไปใช้เพื่อประกอบการสมัครงานกับเอกชนหรือองค์การต่าง ๆ ได้ ให้การรักษาพยาบาลประชาชนทุกโอกาสที่จะทำได้ รับมอบภารกิจในการช่วยเหลือประชาชนจากรัฐบาล ยึดถือประชาชนในพื้นที่ที่ทหารตั้งอยู่เป็นหลัก ควบคุมการใช้แรงงานโดยไม่ถูกต้อง โดยเฉพาะแรงงานเด็กและสตรี และกระจายรายได้สู่ประชาชน

6. ด้านพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม จิตวิทยา ในท้องถิ่นที่กั้นคานและล้อมหลมต่อการคุกคามของผู้ก่อการร้าย นายทหารมีบทบาทในการช่วยทำให้ประชาชนในชาติมีความสามัคคีกัน สร้างรากฐานจากการทำให้ราษฎรมีความเป็นอยู่ที่ดีเพื่อให้เกิดความหวงแหนในถิ่นฐานที่อยู่ รู้จักเสียสละประโยชน์ส่วนตนเพื่อประโยชน์ส่วนรวม ให้ความคุ้มครองและเป็นที่พักของประชาชนในพื้นที่ ช่วยประชาชนให้รู้จักช่วยตนเองได้โดยการให้ความรู้ในการประกอบอาชีพ และบรรเทาความทุกข์ยาก

7. ด้านการบรรเทาสาธารณภัย นายทหารต้องปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพในเหตุการณ์วิกฤติ มีความพร้อมในการปฏิบัติ สามารถเร่งรัดงานต่าง ๆ ได้ ช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นทุกพื้นที่ และช่วยประชาชนได้ก่อนหน่วยงานอื่น

8. ด้านการปลูกฝังความนิยมในการการปกครองของรัฐบาลและกิจการทหาร นายทหารต้องสนับสนุนการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข อบรม ชักชวนประชาชนให้มีความสามัคคีและเข้าใจระบอบประชาธิปไตยอย่างแท้จริง พัฒนาทหาร ก่อนปลดประจำการให้เป็นพลเมืองที่ดี เพื่อที่จะแทรกซึมความคิดต่าง ๆ เกี่ยวกับระบอบการปกครองของรัฐบาลและกิจการทหารไปสู่ประชาชนในพื้นที่

9. ด้านการช่วยเหลือและส่งเสริมงานพัฒนาของหน่วยราชการอื่น นายทหารต้อง สร้างความสัมพันธ์ให้เกิดขึ้นทุกหน่วยงาน ให้คำแนะนำ ช่วยเหลือ คุ้มครองงานพัฒนาของ กระทรวงอื่น โดยเฉพาะในพื้นที่ที่ล่อแหลมต่อภัยคุกคาม เสริมบทบาทการพัฒนาของกระทรวงอื่น เสนอแนะพื้นที่ที่ควรพัฒนา ริเริ่มดำเนินการพัฒนา แล้วให้หน่วยราชการของรัฐที่เกี่ยวข้องร่วม ดำเนินการและรับผิดชอบการพัฒนาต่อไป ประสานงานและเป็นตัวเร่งให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง กับการพัฒนาได้เร่งรัดให้การพัฒนารรลุเป้าหมายตามที่กำหนด ช่วยเหลือด้านกำลังคนและ เครื่องมือเครื่องใช้ และรับผิดชอบด้านการประสานงาน วางแผน เสนอแนะและทำแผนพัฒนา

10. ด้านอื่น ๆ ที่นอกเหนือจากที่กล่าวข้างต้น นายทหารต้องรักษาไว้ซึ่งศักดิ์ศรีและ เกียรติยศของตนเองและหน่วยงาน รู้จักหน้าที่ของตนเองอย่างแท้จริง เป็นสุภาพบุรุษ มีความ สามารถในการวางตัวได้เหมาะสม ยกย่องคนดี ใฝ่หาความรู้เพิ่มเติมอยู่เสมอ กระทำตนให้ มีค่าสำหรับตนเองและผู้อื่น ความใกล้ชิดกับพลทหารและปลูกฝังให้มองทหารในแง่ดี และแนะ แนวทางการรับราชการที่ถูกต้องให้กับทหารรุ่นน้อง เป็นกลางทางการเมือง จุดยืนเที่ยงข้าง ประชาชนส่วนใหญ่ รู้จักการประสานสัมพันธ์กับบุคคลอื่น พร้อมทั้งจะปฏิบัติงานได้หลายหน้าที่ รู้จัก ศาสตร์นาพุทธในขั้นพื้นฐานเป็นอย่างดี และสร้างฐานคะแนนเสียงเพื่อรับใช้ประเทศ ระดับการ เมืองอาจเริ่มจากท้องถิ่น สภาตำบล สภาเขต สภาเทศบาล สภาจังหวัด โดยไม่ต้องลาออก จากราชการ

อภิปรายผล

1. กลุ่มผู้เชี่ยวชาญแสดงความคิดเห็นว่า บทบาทที่พึงประสงค์นอกเหนือจากภารกิจหลักของนายทหารที่สำเร็จการศึกษาจากโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้าคือ บทบาทในการนำหน่วยทหาร พัฒนาเศรษฐกิจ สังคม จิตวิทยาในท้องถิ่นกันดารและล่อแหลมต่อการคุกคามของผู้ก่อการร้าย การพัฒนาประเทศ พัฒนาและช่วยเหลือประชาชน ปลุกฝังความนิยมในการปกครองของรัฐบาลและกิจการทหาร ช่วยเหลือและส่งเสริมงานพัฒนาของหน่วยราชการอื่น บริหารประเทศ และบรรเทาสาธารณภัย

จะเห็นได้ว่าบทบาทที่พึงประสงค์ซึ่งกลุ่มผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุดคือบทบาทในการนำหน่วยทหาร มีความสอดคล้องกับเป้าหมายการผลิตนายทหารของโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้าในการสร้างผู้นำทหารที่มีคุณค่า (กองทัพบก 2521 หน้า 1) ผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่า การที่กลุ่มผู้เชี่ยวชาญแสดงความคิดเห็นว่า บทบาทที่พึงประสงค์มากที่สุดคือ บทบาทการนำหน่วยทหาร อาจเป็นเพราะว่านายทหารได้รับการปลุกฝังให้เป็นผู้นำทางทหารที่มีคุณค่าตั้งแต่ครั้งเรียนอยู่ในโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า อีกทั้งบทบาทนี้ยังเป็นภารกิจที่ปฏิบัติอยู่ประจำในหน่วยทหารด้วย

บทบาทในการพัฒนาประเทศ เป็นบทบาทที่สอดคล้องกับภารกิจของทหารซึ่งกำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2517 มาตรา 70 (บรรเจิด จันทุจันทรยง 2519 หน้า 428) ว่า "กำลังทหารพึงใช้เพื่อการรบหรือการสงคราม เพื่อป้องกันสถาบันพระมหากษัตริย์ เพื่อปราบปรามกบฏและจลาจล เพื่อรักษาความมั่นคงของรัฐ และ เพื่อพัฒนาประเทศ"

ส่วนบทบาทในการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม จิตวิทยาในท้องถิ่นกันดารและล่อแหลมต่อการคุกคามของผู้ก่อการร้าย บทบาทในการช่วยเหลือและส่งเสริมงานพัฒนาของหน่วยราชการอื่น บทบาทการช่วยเหลือประชาชน และบทบาทการบรรเทาสาธารณภัย มีความสอดคล้องกับนโยบายการทหารของกระทรวงกลาโหม 2520 ในการให้ทหารทั้ง 3 เหล่าทัพเข้าร่วม

พัฒนาและช่วยเหลือประชาชน ในข้อ 1, 2, 3 และ 5 คือ 1. ช่วยเหลือและส่งเสริมงานพัฒนาของหน่วยราชการอื่น 2. ช่วยพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม จิตวิทยาในท้องถิ่นกันดารและล่อแหลมต่อการคุกคามของผู้ก่อการร้าย 3. ช่วยพัฒนาทหารกองประจำการให้มีวิชาชีพ และ 5. ช่วยงานบรรเทาสาธารณภัย อีกทั้งยังสอดคล้องกับนโยบายรัฐบาลพลเอกเปรม ติณสูลานนท์ เกี่ยวกับการป้องกันประเทศ ข้อ 8 ซึ่งแถลงต่อรัฐสภาเมื่อวันที่ 28 มีนาคม 2523 ความว่า "จะส่งเสริมให้ทหารมีส่วนในการพัฒนาและบรรเทาภัยพิบัติของประเทศ รวมทั้งช่วยเหลือประชาชนในด้านต่าง ๆ" (ไสว ละออเอี่ยม 2524 หน้า 28, 82)

2. ด้านการพัฒนาประเทศ ที่กลุ่มผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นอยู่ในระดับสูงคือ การสนองต่อโครงการพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่าเป็นเพราะกลุ่มผู้เชี่ยวชาญเห็นว่า ตำแหน่งผู้บัญชาการทหารสูงสุดและผู้บัญชาการทหารบกเป็นกรรมการใน "คณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ" (กปร.) อีกทั้งขั้นตอนในการดำเนินงาน ส่วนราชการที่รับผิดชอบโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริต้องนำความตามที่ได้รับพระราชดำริ เสนอแม่ทัพในเขตรับผิดชอบในฐานะประธานคณะกรรมการพัฒนาเพื่อความมั่นคงในระดับพื้นที่ใน เขตของกองทัพบกนั้น ๆ (ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ พ.ศ. 2524 ใน คู่มือการปฏิบัติงาน กิจการพลเรือน กองทัพบกที่ 1 2530)

ทหารควรมีบทบาทพัฒนาในพื้นที่ยากลำบากที่ส่วนราชการอื่นเข้าไปไม่ถึง หรือเข้าไปได้ยาก จะต้องปฏิบัติงานด้วยความสุขุมรอบคอบ โดยยึดถือความมั่นคง ความเจริญ และความผาสุกของประเทศเป็นเป้าหมาย บทบาทที่มีความสอดคล้องกับผลการวิจัยเรื่อง "บทบาททหารกับการพัฒนาประเทศ" ของ ทวีศักดิ์ สุวรรณประทีป (2528 หน้า 39-40) ว่า ทหารเข้าไปมีบทบาทในการพัฒนาชนบทในฐานะเป็นส่วน เสริมในพื้นที่ชนบทที่มีปัญหาที่ฝ่ายพลเรือนเข้าไปไม่สะดวก หรือขาดเครื่องมือและขาดอุปกรณ์ที่จะดำเนินการได้ รวมทั้งปัญหาเรื่องความปลอดภัย ทหารจะให้การสนับสนุนเพื่อให้เกิดประโยชน์ที่สำคัญยิ่งคือ ประเทศชาติและสังคม

บทบาทในการพัฒนาอันดับแรกที่ควรกระทำคือ การพัฒนาคน เป็นบทบาทที่พึงประสงค์ บทบาทหนึ่งที่กลุ่มผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นว่าคุณค่าในระดับมากที่สุด ซึ่งมีความคิดเห็นสอดคล้องกับการสัมมนาพัฒนาการเรียนการสอนโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้าของ เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์ (2530 หน้า 17) คือ "ความสำเร็จหรือล้มเหลวในการทำงาน ขึ้นอยู่กับการทำงานของคนเป็นสำคัญ ผู้นำจะต้องพัฒนาบุคลากร"

สำหรับบทบาทในการเปลี่ยนสนามรบเป็นสนามการค้า กลุ่มผู้เชี่ยวชาญแสดงความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง อาจเป็นเพราะว่าบทบาทนี้ไม่ปรากฏในคำสั่ง ระเบียบ หรือนโยบายของกระทรวงกลาโหมหรือกองทัพบก

ส่วนบทบาทที่กลุ่มผู้เชี่ยวชาญมีแนวความคิดไม่สอดคล้องกันคือ พัฒนาในช่องว่างที่มีได้ มีหน่วยงานที่เกี่ยวข้องหน่วยงานใดหน่วยงานหนึ่งดำเนินการ พิจารณาได้เป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มหนึ่งมีแนวความคิดว่า ในช่องว่างที่มีได้มีหน่วยงานใด ๆ ดำเนินการ ทหารควรเข้าไปรับผิดชอบดำเนินการพัฒนาในพื้นที่นั้น ๆ ส่วนอีกกลุ่มหนึ่งมีแนวความคิดว่า ไม่ใช่บทบาทของทหารที่จะต้องไปรับผิดชอบพัฒนาในพื้นที่ที่ไม่มีหน่วยงานรับผิดชอบมาดำเนินการเสียเอง จากแนวความคิดที่ไม่สอดคล้องกันของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญดังกล่าว ผู้วิจัยมีความเห็นว่า อาจมีสาเหตุมาจากกลุ่มแรกมีแนวความคิดในการกำหนดนโยบายหรือมีโอกาสในการร่วมกำหนดนโยบายในระดับบริหาร ส่วนอีกกลุ่มหนึ่งมีแนวความคิดเพียงการปฏิบัติการกิจตามนโยบายของหน่วยเหนือหรือผู้บังคับบัญชา ซึ่งอยู่ในระดับปฏิบัติ จึงมีแนวความคิดต่างกัน

3. ด้านการบริหารประเทศ ทหารควรมีบทบาทในการติดตามสถานการณ์บ้านเมือง ทั้งภายในและภายนอกประเทศอยู่ตลอดเวลา สนับสนุนรัฐบาลที่ถูกต้องตามระบอบประชาธิปไตย สร้างความสัมพันธ์อันดีกับประเทศใกล้เคียง บทบาทเหล่านี้สอดคล้องกับการศึกษาเรื่องนโยบายต่างประเทศของทหาร ของจันทร์คุปต์ สิริสุทนต์ (2508 หน้า 277) ที่กล่าวว่า กรณีนโยบายต่างประเทศ ทหารควรมีบทบาทสำคัญที่จะกำหนดนโยบายนี้ เพราะทหารถือว่า "วัตถุประสงค์ที่สำคัญที่สุดในนโยบายต่างประเทศก็คือการส่งเสริมความมั่นคงของชาติ" และมีความสอดคล้องกับเรื่อง บทบาทของทหารในฐานะนักพัฒนาทางการเมือง ของ ประทีป ห่วงมาก (2531 หน้า 15) คือ ทหารมีส่วนในนโยบายต่างประเทศโดยที่ทหารเป็นเจ้าหน้าที่หรือเป็นกรรมการ

อยู่ไม่น้อยในหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับต่างประเทศ คือ กรมประมวลข่าวกรอง ศูนย์รักษาความปลอดภัยแห่งชาติ สภากาความมั่นคงแห่งชาติ โดยเฉพาะสภาความมั่นคงแห่งชาติ ตัวเลขาธิการมักเป็นทหารเสมอ

การบริหารประเทศโดยตรงนั้นมิใช่เป็นเรื่องของทหาร แต่ทหารสามารถช่วยบริหารประเทศทางอ้อมได้หลายลักษณะ เช่นดำเนินการให้ประชาชนในชนบทมีความเข้าใจในระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข เป็นที่ปรึกษา หรือเป็นผู้ช่วยหน่วยงานที่สำคัญ ๆ ของรัฐบาล โดยใช้ข้อมูลจากประสบการณ์และความใกล้ชิดกับประชาชนในพื้นที่ ทหารควรจำกัดอยู่ในดุลยอำนาจเท่านั้นโดยไม่เข้าไปยุ่งเกี่ยวกับการเมืองโดยตรง

ส่วนบทบาทที่กลุ่มผู้เชี่ยวชาญมีแนวคิดไม่สอดคล้องกันคือ ช่วยระคับระคองรัฐบาลในการบริหารประเทศ ควบคุมดูแลรัฐบาล ผู้วิจัยมีแนวคิดว่าจะเป็นเพราะนายทหารส่วนหนึ่งมีความคิดเห็นว่าการบริหารประเทศเป็นเรื่องของรัฐบาล ทหารเป็นข้าราชการประจำ ต้องปฏิบัติตามภารกิจหลัก และต้องให้สอดคล้องกันนโยบายของรัฐบาล หรือปฏิบัติตามนโยบายของรัฐบาล จึงทำให้มีแนวความคิดไม่สอดคล้องกัน และบทบาทในการให้ความคิดเห็นในการบริหารประเทศในสภาโดยทหารที่ได้รับการแต่งตั้งเป็นวุฒิสมาชิก ผู้วิจัยมีแนวคิดว่า อาจเป็นเพราะนายทหารจำนวนน้อยมากที่มีโอกาสได้รับแต่งตั้งให้เป็นวุฒิสมาชิก บทบาทนี้จึงไม่เป็นที่พึงประสงค์ของนายทหารส่วนหนึ่ง

4. ด้านการนำหน่วยทหาร ผลการวิจัยพบว่า บทบาทที่พึงประสงค์ของนายทหารที่สำเร็จการศึกษาจากโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้าที่มีความสำคัญที่สุดที่กลุ่มผู้เชี่ยวชาญได้แสดงความคิดเห็นคือ การนำหน่วยทหาร โดยการเป็นตัวอย่างที่ดีและคุณลักษณะเป็นอยู่ของผู้ได้บังคับบัญชา ปฏิบัติหน้าที่อย่างมีเกียรติ ศักดิ์ศรี ปฏิบัติหน้าที่อย่างมีคุณธรรม ตั้งอยู่บนพื้นฐานความถูกต้อง สุจริต ยุติธรรม สละแม้กระทั่งชีวิตเพื่อปกป้องชาติ ศาสน์ กษัตริย์ และราชบัลลังก์ ใช้ไหวพริบในการนำหน่วย พัฒนาหน่วย มีความจริงใจต่อผู้บังคับบัญชา มีความจงรักภักดี ปฏิบัติตนเสมอต้นเสมอปลายและสอดคล้องกับนโยบายของผู้บังคับบัญชา เป็นผู้ทันต่อโลก พึงเหตุผลหรือความคิดเห็นของผู้อื่น สร้างความสัมพันธ์อันดีกับประชาชน มีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนที่ตนเองอยู่ และปฏิบัติตามความต้องการของผู้บังคับบัญชา บทบาทที่กล่าวมานี้

มีความสอดคล้องกับผลการวิจัย เรื่อง เป้าหมายในการผลิตนันทนาการของโรงเรียนนายร้อย พระจุลจอมเกล้า ของ สุจิต ทวีศักดิ์ (2528 หน้า 83)

สำหรับบทบาทที่กลุ่มผู้เชี่ยวชาญเห็นด้วยในระดับสุดท้ายในด้านการนำหน่วยทหาร คือ เป็นผู้กว้างขวางในวงสังคม ผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่าอาจเป็นด้วยสาเหตุดังนี้คือ

- ก. กลุ่มผู้เชี่ยวชาญต้องการมีบทบาทในด้านนี้ เพียงแต่เป็นผู้เข้าในวงสังคมได้ดี
- ข. กลุ่มผู้เชี่ยวชาญมีแนวคิดที่ว่า บทบาทการเป็นผู้กว้างขวางในวงสังคม อาจหมายรวมถึงบทบาทของผู้มีอิทธิพล ซึ่งบทบาทนี้หน่วยทหารไม่ต้องการ

5. ด้านการพัฒนาและช่วยเหลือประชาชน ผลการวิจัยพบว่า ทหารควรมีบทบาทในด้านการฝึกทหารเกณฑ์ให้เป็นทหารที่ดี เพื่อต่อไปจะได้เป็นผู้นำชุมชนหลังปลดประจำการ ให้ประชาชนมีส่วนร่วมทั้งด้านความคิดและการปฏิบัติ ทำสงครามกับความยากจนโดยกองพลพัฒนายกระดับคุณภาพชีวิตให้ได้มาตรฐานตามความจำเป็นพื้นฐาน 8 ประการ แนวคิดนี้กลุ่มผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นว่า เป็นบทบาทที่ตอบสนองต่อนโยบายของกระทรวงกลาโหม พ.ศ. 2520 ลงวันที่ 6 กันยายน พ.ศ. 2520 ในการเตรียมกำลังทหารเพื่อ "ร่วมพัฒนาและช่วยเหลือประชาชนในการเสริมสร้างความมั่นคงของชาติ" (กระทรวงกลาโหม 2520)

ส่วนบทบาทการพัฒนากำลังพลเมื่อปลดประจำการ ฝึกวิชาชีพให้พลทหาร กลุ่มผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องกับนโยบายป้องกันประเทศที่เกี่ยวกับทหารในข้อ 6 ที่แถลงต่อรัฐสภาเมื่อวันที่ 1 ธันวาคม 2520 ความว่า "จะส่งเสริมให้ทหารมีส่วนร่วมในการพัฒนาและบรรเทาภัยพิบัติของประเทศ จะให้ทหารฝึกให้มีความรู้ทางวิชาชีพ เพื่อประโยชน์ในการประกอบอาชีพเมื่อได้รับการปลดจากประจำการ" และบทบาทในการรักษาพยาบาลประชาชนทุกโอกาสที่จะทำได้ กลุ่มผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นสอดคล้องกับนโยบายกองทัพบก พ.ศ. 2506 ในเรื่องการให้ความช่วยเหลือประชาชน ด้านการรักษาพยาบาล (ไสว ละออเอี่ยม 2524 หน้า 2)

สำหรับบทบาทในการรับมอบภารกิจในการช่วยเหลือประชาชนจากรัฐบาล ควบคุมการใช้แรงงานโดยไม่ถูกต้องโดยเฉพาะการใช้แรงงานเด็กและสตรี และการกระจายรายได้สู่ประชาชน กลุ่มผู้เชี่ยวชาญให้ความสำคัญน้อยกว่าบทบาทอื่นอาจเป็นเพราะว่า

ก. ไม่ใช่ภารกิจของทหารโดยตรง บทบาทเหล่านี้ควรเป็นบทบาทและหน้าที่ของ
รัฐบาล

ข. มีกระทรวงทบวงกรมที่มีหน้าที่รับผิดชอบโดยตรงอยู่แล้ว

บทบาทของทหารควรเป็นผู้ช่วยเหลือและส่งเสริมงานพัฒนาของหน่วยราชการอื่นเท่านั้น
(นโยบายกระทรวงกลาโหม พ.ศ. 2520 ข้อ 1)

6. บทบาทในด้านการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม จิตวิทยาในท้องถิ่นกันดารและล่อแหลม
ต่อการคุกคามของผู้ก่อการร้าย กลุ่มผู้เชี่ยวชาญมีแนวความคิดเห็นด้วยมากที่สุด คือ ทหาร
ควรมีบทบาทช่วยทำให้ประชาชนในชาติมีความสามัคคี สร้างรากฐานจากการทำให้ราษฎรมี
ความเป็นอยู่ที่ดี เพื่อให้เกิดความหวงแหนในถิ่นฐานที่อยู่ รู้จักเสียสละประโยชน์ส่วนตนเพื่อ
ประโยชน์ส่วนรวม ให้ความคุ้มครองประชาชน และเป็นที่พักของประชาชนในพื้นที่ ซึ่งแนวคิดนี้
สอดคล้องกับนโยบายเกี่ยวกับเป้าหมายทางทหารในสมัยรัฐบาล ม.ร.ว. คึกฤทธิ์ ปราโมช
ซึ่งแถลงต่อรัฐสภา เมื่อ 19 มีนาคม พ.ศ. 2518 (เชียร ชลโมตรี 2519 หน้า 1) สรุป
ได้ว่า 1) จะจัดกำลังทหารให้เพียงพอแก่ความจำเป็น และมีสมรรถภาพสูงเพื่อพิทักษ์รักษา
เอกราชและอธิปไตยของชาติ 2) จะส่งเสริมกำลังขวัญและสวัสดิการทหาร ตลอดจนส่งเสริม
ให้ทหารเกณฑ์ได้เรียนรู้การประกอบอาชีพเมื่อปลดประจำการแล้ว 3) จะสร้างความเข้าใจ
อันดีระหว่างทหาร ข้าราชการและประชาชน เพื่อความสามัคคีในชาติ ส่งเสริมให้ทหารมีส่วน
ในการพัฒนาประเทศ และสนับสนุนให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการป้องกันประเทศ

ส่วนบทบาทในการบรรเทาความทุกข์ยาก มีความสอดคล้องกับนโยบายการป้องกัน
ประเทศในสมัยรัฐบาลพลเอกเปรม ติณสูลานนท์ ซึ่งแถลงต่อรัฐสภาเมื่อวันที่ 28 มีนาคม
พ.ศ. 2523 ข้อ 8 (ไสว ละออเอี่ยม 2524 หน้า 82) ความว่า จะส่งเสริมให้ทหารมี
ส่วนร่วมในการพัฒนาและบรรเทาภัยพิบัติของประเทศ รวมทั้งช่วยประชาชนในด้านต่าง ๆ

7. บทบาทในการบรรเทาสาธารณภัย กลุ่มผู้เชี่ยวชาญมีแนวคิดที่ ทหารสามารถ
ปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพในเหตุการณ์วิกฤต มีความพร้อม สามารถเร่งรัดงานต่าง ๆ
ได้ สามารถช่วยได้ทุกพื้นที่ และช่วยได้ก่อนหน่วยงานอื่น ในบทบาทนี้สอดคล้องกับนโยบายหรือ
สนองตอบนโยบายการทหารของกระทรวงกลาโหม 2520 ในการให้ทหารเข้าร่วมพัฒนาและ

ช่วยเหลือประชาชน ในข้อ 5 คือ ช่วยงานบรรเทาสาธารณภัย และสอดคล้องกับนโยบายของพลเอกเปรม ติณสูลานนท์ เกี่ยวกับการป้องกันประเทศ ซึ่งแถลงต่อรัฐสภาเมื่อวันที่ 28 มีนาคม 2523 ข้อ 8 ความว่า "จะส่งเสริมให้ทหารมีส่วนร่วมในการพัฒนาและบรรเทาภัยพิบัติของประเทศ รวมทั้งช่วยเหลือประชาชนในด้านต่าง ๆ" (ไสว ละออเอี่ยม 2524 หน้า 28, 82) และอาจเป็นเพราะทหารมีความพร้อมในด้านกำลังคนและเครื่องมือเครื่องใช้ในการให้ความช่วยเหลือในการบรรเทาสาธารณภัยในทุกพื้นที่

8. บทบาทในด้านการปลูกฝังความนิยมในการปกครองของรัฐบาล และกิจการทหาร กลุ่มผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน โดยเฉพาะบทบาทในการสนับสนุนการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข และบทบาทในการอบรมชักชวนให้ประชาชนมีความรักชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ ซึ่งมีความสอดคล้องกับผลงานวิจัยเรื่อง เป้าหมายในการผลิตนายทหารของโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า ของสุจริต ทวีศักดิ์ (2528 หน้า 84) ซึ่งกล่าวถึงเป้าหมายในการผลิตนายทหารโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า สามารถดำเนินการให้บรรลุได้มากที่สุดส่วนหนึ่งคือ คุณลักษณะด้านจิตใจ เน้นการอุทิศตนเพื่อชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ ยึดมั่นในการปกครองระบอบรัฐสภาและการเลือกตั้ง

อีกทั้งบทบาทด้านการปลูกฝังความนิยมในการปกครองของรัฐบาล และกิจการทหาร เป็นบทบาทที่กองทัพมีคำสั่งลับมากเฉพาะที่ 51 เรื่อง นโยบายการช่วยเหลือประชาชน ลงวันที่ 25 ตุลาคม 2506 ในความมุ่งหมายข้อ ข. (ไสว ละออเอี่ยม 2524 หน้า 2) ผู้วิจัยมีความเห็นว่าจึงทำให้ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นด้วยมากที่สุดทุกข้อ

9. บทบาทในด้านการช่วยเหลือและส่งเสริมงานพัฒนาของหน่วยราชการอื่น กลุ่มผู้เชี่ยวชาญมีแนวคิดเห็นด้วยมากที่สุดคือ สร้างความสัมพันธ์ให้เกิดขึ้นทุกหน่วยงาน แนวความคิดนี้สอดคล้องกับเรื่อง มนุษย์สัมพันธ์ ของฝน แสงสิงแก้ว (2510 หน้า 13) ว่า ถึงแม้จะเป็นผู้มีความสามารถในกิจการด้านต่าง ๆ เช่น การวางแผนนโยบาย แต่ถ้าหากขาดความสามารถในด้านเข้าทำงาน ไม่สามารถที่จะจูงใจให้ผู้ร่วมงานร่วมมือร่วมใจกันปฏิบัติงานให้ได้ผลดีแล้ว หรือขาดความสามารถในด้านมนุษย์สัมพันธ์กับบุคคลอื่น ๆ แล้ว ก็ย่อมเป็นที่เชื่อได้อย่างแน่นอน

ว่า จะไม่สามารถบริหารงานให้องค์กรหรือหน่วยงานนั้น ๆ ดำเนินไปอย่างเป็นผลดี เมื่อสร้างความสัมพันธ์ให้เกิดขึ้นทุกหน่วยงาน บทบาทอื่น ๆ ก็จะมา ทำให้บรรลุวัตถุประสงค์ของงานพัฒนา

สำหรับบทบาทในด้านการประสานงาน วางแผน เสนอแนะและทำแผนพัฒนา การที่กลุ่มผู้เชี่ยวชาญให้ความสำคัญน้อยกว่าบทบาทด้านอื่น อาจเป็นเพราะว่าผู้เชี่ยวชาญเห็นด้วยกับการประสานงาน วางแผนและเสนอแนะ แต่ไม่เห็นด้วยกับการทำแผนพัฒนา

10. บทบาทในด้านอื่น ๆ นอกจากที่กล่าวแล้วในข้อ 1-9 กลุ่มผู้เชี่ยวชาญมีแนวคิด ว่า บทบาทที่นายทหารควรมีมากหรือที่พึงประสงค์ก็คือ รักษาไว้ซึ่งศักดิ์ศรี และเกียรติยศตนเองและหน่วยงาน และรู้จักหน้าที่ของตนอย่างแท้จริง ซึ่งบทบาทดังกล่าวมีความสอดคล้องกับผลการวิจัยของสุจริต ทวีศักดิ์ (2528 หน้า 83-84) เรื่อง เป้าหมายการผลิตนายทหารของโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า พบว่า คุณสมบัติของนายทหารที่สำเร็จการศึกษาจากโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า ต้องมีความสำนึกในหน้าที่และมีความรับผิดชอบสูงในงานที่ได้รับมอบหมาย และมีศักดิ์ศรีสมความเป็นนายทหาร และจะเห็นได้จากคำปฏิญาณตนของนายทหารที่ว่า "ตายเสียดีกว่าละทิ้งหน้าที่" "ชาติ เกียรติ วินัย กล้าหาญ"

ส่วนบทบาทที่กลุ่มผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อยที่สุดในข้อนี้คือ สร้างฐานคะแนนเสียงเพื่อรับใช้ประเทศระดับการเมือง เริ่มจากท้องถิ่น สภาตำบล สภาเขต สภาเทศบาล สภาจังหวัด โดยไม่ต้องลาออกจากราชการ การที่กลุ่มผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อย อาจเป็นเพราะกลุ่มผู้เชี่ยวชาญเห็นว่าทหารไม่ควรเกี่ยวข้องกับการเมือง ทั้งยังเป็นข้าราชการประจำ ถ้าจะเล่นการเมืองควรลาออกจากราชการทหาร

ข้อเสนอแนะ

1. หน่วยงานทางการศึกษาที่เกี่ยวข้อง หรือผู้มีหน้าที่รับผิดชอบในการจัดการศึกษาของโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า ควรนำบทบาทที่พึงประสงค์นอกเหนือจากภารกิจหลักของนายทหารที่สำเร็จการศึกษาจากโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้าที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้

ไปใช้ เป็นข้อมูลและแนวทางในการปรับปรุง พัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอน ให้สอดคล้องกับ บทบาทที่พึงประสงค์ของนายทหาร

2. เมื่อพิจารณาถึงบทบาทและหน้าที่ของทหารในปัจจุบัน พบว่า นายทหารในยุค ปัจจุบันมิได้มีบทบาทและหน้าที่เฉพาะเพื่อการรบหรือการสงคราม เพื่อป้องกันสถาบันพระมหากษัตริย์ เพื่อปราบปรามกบฏและจลาจล เพื่อรักษาความมั่นคงของรัฐโดยตรงเท่านั้น แต่ยังมี หน้าที่ในการพัฒนาประเทศอีกด้วย โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้าในฐานะผู้ผลิตนายทหาร ของกองทัพบกโดยตรงควรที่จะจัดการฝึกอบรมระยะสั้นเกี่ยวกับด้านการเกษตร การสหกรณ์ และวิชาชีพต่าง ๆ ที่มีผลต่อการพัฒนาประเทศให้แก่นักเรียนนายร้อย เพื่อที่จะให้นักเรียน นายร้อยมีความรู้และประสบการณ์ในการทำงานในอาชีพทหาร ซึ่งจะต้องเป็นทั้งนักรบและนัก พัฒนาด้วย

3. ผลจากการวิจัย ทำให้ได้ข้อสรุปอันเกิดจากแนวความคิดอิสระ ปราศจากการ กัดกันด้านต่าง ๆ ของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญซึ่งเป็นนายทหารอาวุโสสังกัดกองทัพบก จึงสามารถนำ เทคนิคนี้ไปใช้ในการค้นหาแนวความคิดที่สอดคล้องกันใน เรื่องการวางแผน นโยบาย การ- ลาดการณ์เกี่ยวกับอนาคต การค้นหาอุปสรรคและการแก้ปัญหาที่ซับซ้อนได้

4. จากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญในรอบที่ 1 ผู้เชี่ยวชาญได้ให้ข้อเสนอแนะหรือ ความเห็นเกี่ยวกับการเพิ่มวิชาการในการเรียนของนักเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า เพื่อให้ สอดคล้องกับวิวัฒนาการของประเทศในยุคปัจจุบันว่า ส่วนการศึกษาของโรงเรียนนายร้อยพระ จุลจอมเกล้าควรเพิ่มวิชาด้านปิโตรเคมี เทคโนโลยีสมัยใหม่ จิตวิทยาพื้นฐาน และเทคโนโลยี ทางการศึกษา

ข้อเสนอแนะในการทำการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรทำการวิจัย บทบาทของนายทหารที่สำเร็จการศึกษาจากโรงเรียนนายร้อย พระจุลจอมเกล้ากับการใช้วิชาสังคมศาสตร์ เพราะกลุ่มวิชาดังกล่าวมีส่วนช่วยในการพัฒนา เศรษฐกิจและสังคมในส่วนรวม ในทางส่วนตัวได้ช่วยพัฒนาบุคคล ช่วยให้นายทหารได้เข้าใจ

ถึงกลไกความซับซ้อนของสังคม ตลอดจนเข้าใจปัญหาความกดดันและความขัดแย้งต่าง ๆ ซึ่งมี
ผลต่อความเจริญก้าวหน้าและความมั่นคงของชาติ ผลการวิจัยจะเป็นข้อมูลที่มีประโยชน์ต่อผู้
เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาในการปรับปรุงระบบการศึกษาด้านวิชาสังคมศาสตร์ของโรงเรียน
นายร้อยพระจุลจอมเกล้าให้สอดคล้องกับงานพัฒนาประเทศ

2. การทำวิจัย ภารกิจที่สำคัญของทหารเหล่าต่าง ๆ ในยุคปัจจุบัน

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved